

Dokumentasjon av prosessen

Universitetsdirektøren gir i det følgende en oversikt over aktører og prosesser fra intensjonsvedtaket og fram til i dag. Hensikten med gjennomgangen er å gi styret grunnlag for å vurdere om prosessen gir et tilfredsstillende grunnlag for å fatte beslutning om å søke fusjon.

Overordna føringer for prosessen

Integrasjonsmodellen

Det fins ulike tilnærminger til en fusjonsprosess og flere modeller og strategier som kan benyttes i designet og implementeringa av en fusjon. Universitetsstyret gjorde i behandlinga av sak S 26-06 følgende vedtak om valg av modell: "Proessen fram mot en fusjon fortsetter i tråd med integrasjonsmodellen beskrevet i saksdokumentet". Den føringa for prosessen som er gitt her, innebærer ifølge saksdokumentet at:

Dette innebærer at man planmessig og så raskt som mulig smelter sammen de tidligere enhetene til en helt ny institusjon. Dette må bli en ny type universitet, der de tradisjonelle praksisnære profesjonsutdanningene og de klassiske akademiske disiplinene får gode utviklingsvilkår innenfor samme institusjon. Det nye universitetets organisasjonsstruktur, både administrativ og faglig organisering, må planlegges helt på nytt. Brikkene må så å si legges på nytt. Det nye universitetet vil da for mange avdelingens vedkommende gå på tvers av de opprinnelige institusjonenes strukturer, tradisjoner og kulturer. (Sak S-26-06).

En faglig og strategisk begrunnelse

Begrunnelsen for fusjonen har også gitt føringer for prosessen fram til nå, og vil gi føringer for det videre arbeidet fram mot fusjonstidspunktet. Begrunnelsen for fusjonen er faglig og strategisk. Det ligger ingen signaler om gevinstrealiseringer i form av rasjonalisering eller nedbemanning i forbindelse med en fusjon. For prosessen har dette betydd at fokus i utredningsarbeidet har vært på faglige og strategiske gevinster, og ikke på administrative forhold. Konsekvensene for administrative og tekniske støttefunksjoner er ikke utreda. En slik gjennomgang vil bli satt i verk i løpet av høstsemesteret 2007.

Programerklæringa

Universitetsstyret og høgskolestyret vedtok i møter 14.9.2006 i styresak S 42/06 (HiTø) og S 44/06 (UiT) ei felles programerklæring for fusjonsprosessen (vedlegg 1). Her slås de overordna målene og prinsippene for prosessen fast.

Forholdet mellom partene: Fusjonsprosessen skal skje mellom to likeverdige parter
Mangfoldet i den nye institusjonen: Den nye institusjonene skal gode utviklingsvilkår for både grunnforskning og disiplinært forankra utdanning, og praksisnær profesjonsutdanning og profesjonsforskning.

Om innholdet i og profilen til den nye institusjonene heter det i Programerklæringa at:

Følgende fire områder skal spesielt vektlegges ved etableringen av det nye universitetet:

1. Det nye universitetet skal videreutvikle forskningsaktiviteten i eksisterende fagmiljøer på områder med særlig relevans for nordområdene. Utvalgte

- forskningsmiljøer skal prioriteres og skal kunne hevde seg i den internasjonale forskningsfronten.
2. Det nye universitetet skal ha økt fokus på forskning og utviklingsarbeid innenfor praksis- og profesjonsfeltet, og fagmiljøene skal kunne dra nytte av et større og bredere forskningsmiljø.
 3. Det nye universitetet skal gi et bredt utdanningstilbud på ulike nivå - så vel tradisjonelle akademiske disiplinstudier som yrkes- og profesjonsstudier. Fagporteføljen skal dekke behovene i samfunnet, samtidig som breddeuniversitetets kvaliteter opprettholdes. Det skal også utvikles nye kombinasjoner av studier basert på kompetansen i de to fusjonerte institusjonene, eksempelvis innen teknologi, økonomi, helsefag og kunsthøgskolen.
 4. Det nye universitetet skal være fremtredende i den nasjonale utviklingen av nordområdene og skal bidra til økt nyskaping og verdiskaping i samhandling med samfunns- og næringslivet.

Programerklæringa har vært retningsgivende for prosessen fram til nå, og Universitetsdirektøren legger til grunn at den videre prosessen er forankra i de overordna målsettingene og premissene i erklæringa.

Regjeringas nordområdesatsing

Som det går fram av Programerklæringa, er utviklinga i nordområdene og regjeringas strategi for nordområdene en viktig del av bakteppet for fusjonsplanene. Det er stor oppmerksomhet om nordområdene, og her ligger kanskje Norges viktigste utenrikspolitisk utfordring framover. I regjeringas nordområdestrategi slås det fast at kunnskap er navet i nordområdesatsinga. For framtidens Nord-Norge er det derfor viktig at vi bygger opp et robust kompetansemiljø i nord med Tromsø som lokomotiv i utviklinga av landsdelen. Ei slik utvikling stiller krav og utfordringer til kunnskapsinstitusjonene om å bygge opp og videreutvikle sterke forskningsmiljø og undervisningstilbud som kan møte nasjonale behov innafor ei rekke områder.

I vurderinga av fagsammensetninger og satsingsområder for en ny institusjon, bør hensynet til de kompetansebehovene utviklinga i nordområdene utløser, være retningsgivende. Universitetsdirektørens vurdering er at både Kunnskapsdepartementet og regjeringa som helhet kan vekte konkrete adresseringer av nordområdestrategien som utslagsgivende positive i behandlinga av en eventuell søknad om fusjon.

Gjennomgang av prosessen

Perioden fra intensjonsvedtaket til programerklæringa

I denne første fasen var prosessen toppstyrt uten involvering av ansatte og studenter. I denne fasen er tillitsvalgte, ansatte og studenter holdt orientert, men ikke trukket aktivt inn i prosessen. Styret og ledelsen har fått kritikk for dette. Rektor og styret har lagt til grunn at dette er en strategisk prosess som det ligger til styrene å drøfte og behandle.

Perioden oktober 2006 til februar 2007

Fra og med behandlinga av programerklæringa i oktober 2006 har prosessen fått ei anna innretning for involvering og deltakelse. Styrene vedtok å sende programerklæringa på en bred høringsrunde ved begge institusjonene. I høringsbrevet blei det skissert en åpen høringsrunde i tre kanaler. Følgende vurdering av prosessen til da og videre framover blei gitt:

Arbeidet hittil har vært konsentrert rundt å få fram nødvendig faktadokumentasjon for en strategidiskusjon mellom ledelsen og styrene i de to institusjonene. Denne prosessen har konkludert med at en fusjon mellom de to institusjonene nå er det beste alternativet.

Det er samtidig helt klart at de målene og mulighetene som ligger foran oss kun kan realiseres gjennom et bredt og konstruktivt engasjement fra medarbeidere og studenter på alle nivåer.

De tre kanalene som ble etablert i forbindelse høringsrunden, var:

1. Tilbakemeldinger fra avdelinger, fakulteter, institutter og studentorganer
2. Tverrinstitusjonelle grupper
3. Individuelle tilbakemeldinger

Høring

Samtlige fakultet og avdelinger leverte høringsuttalelser. Disse er tidligere oppsummert og forelagt styret på styremøte 29.3.2007. (Styresaka kan lese på <http://uit.no/fusjon>).

Tenkegrupper (tverrinstitusjonelle grupper)

De tverrinstitusjonelle tenkegruppene ble opprettet innen følgende fagområder:

- Medisin og helse
- Teknologi
- Økonomi
- Lærerutdanning
- Kunst- og kulturfag

Gruppene ble sammensatt med faglige representanter fra begge institusjoner, studentrepresentanter og en administrativt ansatt med sekretariatsfunksjon. Gruppenes oppgave var å komme med innspill til styrene med forslag om hvordan ambisjonene i programmerklæringen kan oppfylles med grunnlag i programmerklæringen. Gruppene leverte sine rapporter medio februar 2007. I rapportene viser flere av tenkegruppene potensialet for nye studieprogram og nye fagområder som kan realiseres ved en fusjon mellom HiTø og UiT. Oppsummeringen av disse tenkegruppene arbeid foreligger i vedlegg 6.

Individuelle tilbakemeldinger

Det blei oppretta ei egen nettside for fusjonsprosessen høsten 2006. En del av nettsida var et debattforum hvor ansatte og studenter ved begge institusjoner er invitert til å komme med innspill, forslag og meningsyttringer i forbindelse med fusjonen. Debattforumet på hjemmesiden har til sammen 49 innlegg (herunder flere høringsuttalelser som er publisert som innlegg).

Perioden etter februar 2007

Fra 1. mars 2007 ble det etablert et felles fusjonssekretariat med etter hvert 3 ansatte til å koordinere prosessen og drive den fremover. Sekretariatet har hatt som overordna mandat at "Arbeidet i sekretariatet skal bygge på de mål og føringer som ligger i vedtatt programmerklæring". Sekretariatet rapporterer til universitetsdirektøren og høgskoledirektøren.

Fusjonsprosessen har vært oppe til behandling i begge institusjonsstyrene på hvert møte i denne perioden. Styrene har i perioden behandla følgende saker:

- 29.3.2007 – høringsuttalelsene tatt til etterretning og framdriftsplan vedtatt.
- 26.4.2007 – kommunikasjonsplan vedtatt.

- 21.6.2007 – utkast til beslutningsgrunnlag og søknad til KD. Avtale om medbestemmelse etter Hovedavtalen. Strategigruppa oppnevnt.
- 6.9.2007/20.9.2007 – utkast til avtale om forutsetninger for en evt. fusjon.
- I tillegg er styrene på hvert eneste møte gitt en statusrapport om framdriften i prosessen.

Informasjon og kommunikasjon

- Det er etablert egen hjemmeside for fusjonsprosessen som er bygd ut som prosessens primære informasjonskanal (jf. vedtatt kommunikasjonsplan). Her er søkt lagt ut mest mulig relevant informasjon, både om prosessen som sådan, men også artikler og annen bakgrunnsinformasjon av relevans og betydning for interesserte.
- Fusjonssekretariatet har deltatt regelmessig på dekanmøter, møter med de tillitsvalgte, ledermøter og møter i strategigruppa.
- Sekretariatet har gitt ei rekke orienteringer i avdelingsstyremøter, personalmøter, ledermøter og i møter med studenter og arbeidstakerorganisasjoner.

I tillegg er det gjennomført fire åpne symposier/allmøter:

- Første møte var 19. juni og blei gjennomført i forbindelse med dialogkonferansen for tenkegruppene. Temaet for møtet var organisering av høyere utdanningsinstitusjoner. Ca 160 personer deltok, inkludert medlemmene av tenkegruppene.
- Det andre møtet ble avholdt 25. september i form av et åpent symposium med tema ”forskning og fusjon”. Ca 80 personer deltok. Her blei også tenkegruppenes endelige innspill presentert.
- Tredje møte var 2. oktober. Hovedpunkter fra ei ekstern utredning om de ansattes rettigheter og plikter ble presentert. Møtet hadde ca 200 tilhørere.
- Fjerde og siste møte var Frokostmøtet 9. oktober i samarbeid med Mandag Morgen. Tittelen på frokostmøtet var ”Regionalt samarbeid for et vekstkraftig Nord-Norge”. Ca 110 deltakere fra UiT og HiTø samt lokalt nærings- og arbeidsliv. Møtet blei også direktesendt over internett til samarbeidspartnere.

Oppnevning av strategigruppe utgått av styrene

Høgskolestyret/Universitetsstyret ga i styremøtet 27.4.2007 tilslutning til å videreføre arbeidet i tenkegruppene. Samtidig påpekte styrene behovet for at den overordna, strategiske tenkinga i forhold til hvilken profil en eventuell ny institusjon skal ha blei ivaretatt i den videre prosessen, og at noen forholder seg på et strategisk nivå til de mange innspillene som kommer fra tenkegruppene. På denne bakgrunnen oppnevnte styrene ei strategigruppe utgått av styrene for Høgskolen og Universitetet.

Strategigruppas sammensetning

Strategigruppa utgått av styrene har hatt sammensetning:

Fra UiT:

- Rektor Jarle Aarbakke
- Prorektor Gerd Bjørhovde
- Universitetsdirektør Lasse Lønnum
- Styremedlem Heidi Meland
- Styremedlem Peter Arbo

Fra HiTø

- Rektor Ulf Christensen
- Prorektor Toril Hansen
- Høgskoledirektør Britt Elin Steinveg
- Styremedlem Tove Leming
- Styremedlem Herbjørg Valvåg

- Styremedlem Øyvind Johnson
- Styremedlem Andreas B. Øvringmo

Medlemmene av strategigruppa har vært oppnevnt for perioden fram til beslutning om å sende søknad om fusjon er tatt.

Strategigruppas mandat

Strategigruppa utgått av styrene har hatt følgende mandat:

1. Fastslå overordna prinsipper for fusjonen og fusjonsprosessen
2. Gi overordna føringer og prinsipper for innholdet i søknaden, med vekt på beskrivelse av Det nye universitetets profil
3. Gjøre utvalg og prioritering av modeller som foreslås av tenkegruppene
4. Fastslå overordna profil og satsingsområder for det nye universitetet
5. Være "redaksjonskomite" for søknaden før den går til styrebehandling

Strategigruppa har hatt jevnlige møter og har særlig befattet seg med avtalen om forutsetninger ved en evt. fusjon og med tenkegruppens anbefalinger.

Videreføring av tenkegruppene

Det var ønskelig å fortsette arbeidsformen med tenkegrupper, og for å belyse andre aspekter ved en fusjonert institusjon ble det opprettet nye tenkegrupper med fokus på de lovpålagte oppgaver:

- utdanning
- forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid
- formidling
- regional utvikling
- randsonevirksomhet og
- studentdemokrati

De nye tenkegrupper ble også sammensatt av ansatte ved begge institusjoner. Samtidig ble de etablerte tenkegrupper videreført med en noe annen sammensetning. Det ble også lagt opp til ekstern representasjon i samtlige tenkegrupper.

Arbeidsform og deltakelse

Tenkegruppene ble invitert til et samlet, kreativt krafttak 19. – 20. juni 2007 i Tromsø i form av en Dialogkonferanse. Konferansen startet med et åpent møte hvor alle ansatte ved begge institusjoner var invitert til orientering ved rektorene, foredrag om organisering av høyere utdanning og forskning, samt delta i et åpent ordskifte. Til dialogkonferansen hadde fusjonssekretariatet, med bistand fra ansatte ved U-vett, formulert oppgaver for de ulike grupper. I tenkegruppearbeidet deltok 108 personer. Av disse var 19 deltakere eksterne.

Etter konferansen ble gruppene gitt anledning til å arbeide videre med spørsmålene og rapportere til fusjonssekretariatet innen 15.9.2007. Alle grupper har levert rapporter. Rapportene ble presentert 25. september 2007 i forbindelse med et symposium hvor fokus på forskningen var tema. Alle ansatte ved begge institusjoner var invitert.

Av praktiske årsaker kom tenkegruppa for studentdemokrati i gang med arbeidet først ved semesterstart i august 2007 og er derfor gitt en annen frist for å levere sin rapport. De har så

langt hatt flere møter og har gitt tilbakemelding om at samarbeidet mellom studentene ved de to institusjoner fungerer svært godt.

Medbestemmelse – forholdet til hovedavtalen

- Det er fremforhandlet utkast til avtale om utøvelse av medbestemmelse etter Hovedavtalen. Avtalen forhandles ferdig av Kunnskapsdepartementet og de sentrale tjenestemannsorganisasjonene. Avtalen er forelagt styrene i møte 21.6.07 (nærmere om avtalen under kapittelet ansattes rettigheter)
- Arbeidet med en egen omstillingsavtale er påbegynt.

Ekstern bistand og kvalitetssikring

- Det er inngått avtale med Statskonsult vedr. kvalitetssikring av prosessen fram mot beslutningsgrunnlag og søknad. Det er til sammen avholdt 4 arbeidsmøter i Tromsø, og Statskonsult har utarbeidet flere notat vedr. prosessen og innholdet i en søknad.
- Ekstern advokat er engasjert til å utarbeide en egen utredning vedrørende de ansattes rettigheter og plikter ved en evt. fusjon. Utredningen er presentert i et eget allmøte for institusjonene og vil danne et viktig grunnlag for innholdet i omstillingsavtalen. Utredningen følger som vedlegg 11
- Det er gjennomført et arbeidsseminar i samarbeid med Senter for statlig økonomistyring (SSØ) vedrørende estimering av kostnader og risiki ved en evt. fusjon.
- I samarbeid med Mandag Morgen er det gjennomført en egen undersøkelse vedrørende næringslivets og offentlige aktørers framtidige behov for kompetanse. Undersøkelsen er presentert og debattert på et eget Frokostmøte i Tromsø.
- U-vett, universitetets enhet for etter- og videreutdanning, har vært engasjert i forbindelse med tenkegruppens arbeid og spørreundersøkelsen til Mandag Morgen.

Dialog med Kunnskapsdepartementet

- Ledelsen ved institusjonene har avholdt 2 møter med Kunnskapsdepartementets administrative ledelse.
- Rektorene har avholdt møte med statsråden den 26.6.2007.
- Rektorene har videre avholdt møte med statssekretæren den 13.8.2007.

Videre om prosessen

- Det er avholdt møte med NOKUT.
- Det er gjennomført studietur til bl.a. Århus universitet, hvor de også gjennomfører en større fusjon.

Oppsummering

Universitetsdirektøren vurderer prosessen dit hen at den gjennomført i tråd med føringene som er lagt av styret og i programerklæringa. Over 100 ansatte og studenter er trukket aktivt med i arbeidet gjennom tenkegruppene, og det er gitt løpende og oppdatert informasjon om arbeidet i prosessen, primært gjennom nettsida. Universitetsdirektøren konkluderer med at prosessen er gjennomført i tråd med framdriftsplanen som blei vedtatt av styret i april.